

Köszeg, Budapest
Magyar Nemzeti Múzeum
Köztársaság

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Évesre 6000, félévre 3000, negyedév 1500 K.
Kre postai szétküldéssel egész évre 7000 K.
Egyes szám ára 150 korona.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkor 39. sz.
Telefon-szám 23.

Írlyitter soru 200 korona.

Hirdetlések négyzetcentiméterenként 50 K.
számitatnak.

A cél előtt.

A külföldi lapok magatartása a magyar kölcson kérdésében örvendetesen tükrözi vissza azt a megváltozott hangulatot, amellyel a hatalmak közelednek minisztereink tárgyalásainak vezető gondolatához, annak elismertetéséhez, hogy megsegítésünk elsősorban is Középeurópa konszolidációjának ügye. Jó jel a világsajtó kedvező visszhangja és mi elégtétellel vesszük is tudomásul, csak épen készpénznek nem fogadjhatjuk meg el, mert a kedvező hírek közé a környező államok politikusainak szöcsöveiből oly hangok vegyülnek, amelyek helyzetünket Ausztriával összevetve, iparkodnak gazdasági és pénzügyi talpraállításunk elbírálását politikai momentumoknak hajknál fogva való előráncigálásával zavarni. Benes organumai azok, amelyek szeretnék a magyar kölcson jól álló ügyet ismét hátráttartani azzal, hogy az előzetes garanciák túlhaladott álláspontját hangsúlyozzák, holott Benes maga elismerte már a Bethlennel folytatott eszmecsere során, hogy Magyarország ujjaépítése immár nem tűr további halasztást.

Magyarországot meg kell menteni a pénzügyi katasztrófától. Egyetlen ország anyagi válsága sem lokalizálható az összeomlás színhelyére s ezt jól tudják szomszédaink. Ha mégis kedvükre van, hogy a döntő pillanatban, amikor a hatalmak közvéleménye már általánosságban úgy ítélt, hogy igenis érdemesek vagyunk a segítő jobbra, újra apró akadályokat görgessenek, csak azért teszik, mert a nagyantant tájáról felénk egy megértőbb politika ellenszere fuj.

Hogy helyzetünk nem azonos Ausztriával, hogy nálunk politikai természetű zavaró momentumok emelnek akadályokat a kölcson engedélyezése elé, lehet Benesek sajtójának inszINUÁCIÓJA, de reméljük nem lesz a döntő fórum véleménye. Igaz, hogy megnehezítik e sajtóhangok pillanatra a magyar kormányelnök és küzdő társai misszióját, de Bethlen államférfi munkájának, politikája igazságainak lesz oly meggyőző erejük, hogy nemzetünk vitális érdekét megvédelmezzék és külpolitikai helyzetünket megjavítsák.

A kecskeméti katolikus nagygyűlés.

Megmozdult az Alföld katolikus magyarországi és hatalmas erejének, szerveztségének volt tanuja az ország színe java a kecskeméti nagygyűlésen. Szeptember 7-én este érkezett meg Schioppa Lőrinc pápai nuncius, kit kitörő lelkesedéssel fogadtak. 8-án reggel érkezett meg József Ferenc főherceg.

A nagygyűlés 8-án reggel a közös szent gyónásokkal és szent áldozásokkal, majd az ószes templomokban mondott püspöki miséikkel kezdődött. Déllel 10 órakor volt a nagygyűlés a Czollner téri iskola udvarán. Beszélt a pápai nuncius és a pápa üdvözlétének tolmácsolása után különösen arra hívta fel a katolikus magyarországot, hogy a tiszta erkölcsöt a családi és társadalmi életben egyaránt őrizze meg. "Tegyétek Krisztus országává Magyarországot, amelynek, ha Mária a királynője, királya Jézus Krisztus legyen." Glattfelder Gyula csanádi püspök a pápaságról beszélt, mely Magyarországnak minden válságos helyzetében segítségére sietett, mert a keresztény Európa erős várát ismerte meg benne. Révész István prelátus, kecskeméti plébános, a nagygyűlés szervezője a katolikus szervezkedés fontosságát hangsúlyozza. Wolf Károly azt hangsúlyozza, hogy

Ezek a körülmények, a kölcson biztató állása, másfelől viszont a még fel-felülő ellenkedések s a politikai háttér kutatása a magyar kivánságok teljesíthetése mögött, súlyos intelmű kell, hogy szolgáljanak azoknak, akik idehaza a személyeskedés parlamenti csatáiban élik ki honmentő hivatásukat. Nem kis dolog, amire Bethlenek vállalkoztak s szomorú lenne, ha az ország bizalmát csak egy pillanatra is meg tudná ingatni munkájuk iránt az a szélsőséges demagógia, mely, bár higyük, nem szántszándékkal, csupán látszatra, olyanná festette a politikai háttérrel, amilyennek a kisantant óhajtaná látni és tünteti fel.

Amennyire nem volna lelkiismeretes dolog úgy magyaráznunk a külföldről hozzánk jutó kedvező híreket, mintha a kölcson már zsebükben hoznák minisztereink, épp annyira kézenfekvő, hogy a miniszterelnök érvelése odakint nem talált süket fülekre. Ezt a situációt nem volna szabad egy pillanatra sem súlyosabbá tenni itthon felelőtlen taktikázásokkal, akár a kormánytámogató padsorokból, akár ellenzéki oldalról jöjjen az, mert az egész ország érdeke ilyenkor, hogy a lenni vagy nem lenni kérdésben saját honfitársai ne tegyék meg görögnyösebbé azoknak utját, akik a külföldi előítéletek eloszlatásának nehez kötelességét önzetlenül töltik be.

Lelkesnyomor mint ellenzéki kortesfogás.

A megelhetesért volt harcban sokáig áll néma megadással, isteni hivatásához méltó türelemmel és tántoríthatatlan hittel a magyar keresztény lelkesi kar, bízva az ezer sebtől vérző nemzet jövőjének jó befordulásában. Papjaink ajkát soha nem hagyta el vadaszkodó szó, mely egy világegésben lerongyolt ország vezetésének felelősségteljes és súlyos keresztjét hordozó kormányzat fejére zudította volna átkát a drágaság gyilkos iramáért. Fenkölt lelkük megértő idealizmusával belátják, hogy a megcsontított, javait vesztett hazában az ellenséges, diktáló hatalmak által ránkényszerített beke szülte ezt az örületbe kergető gazdasági romlást, hogy a drágaság számóriásai erősebbek minden logikánál, erősebbek az emberi haragnál és felháborodásnál is. Ha ők

panasztalanul viselték is sorsukat, mitsem változtatott a tényen, hogy a földdel, vagy természetbeni járandósággal nem bíró alsó papság és hitoktatói kar a legsúlyosabb anyagi helyzetben van.

Amidőn a többi társadalmi osztály felségtesének kérdése, különösen a tisztviselői kar megmentésének problémája szönyegre került, már akkor előtérbe nyomult a lelkesek nyomorának jelentősége is, melyet úgy véljük, nemcsak a kormány ismert fel, hanem megért és értékelni fog az egész keresztény közvélemény. Amennyire örvendetes, hogy a kultuszminiszter ismeretes nyilatkozata mellett, mely szerint néhány száz milliót fogunk sürgősen folyósítani a káplánok, választottok segélyezésére, az egységspárt is megmozdult és éber lelkiismerettel nem hagyja a keresztény hitélet védőbástyáit a kenyérharc zivatartól tovább veretni, — épp oly kárhóztos volna, ha a nyomor kérdését barki kortesfogással ajlaslaná s fegyvert kovácsolna belőle a maga kis politikai játékaikhoz. Nem urak, gladiatori versenyt ne csináljunk ebből a becsületügyből, a közélet amúgy is salakos porondján. Ne nyuljunk avaratlan kézzel Isten szolgáinak köntöséhez, melyet megszagathat az idő vasfoga, kikezdehet a szöcsyesség, de be nem szennyezhet sem anyagiasság, sem a fondorlatos demagógia. Már pedig annak szolgáltató ki lelkeszeink jogos óhajait az olyan ellenzéki taktikázás, aminőt Friedrichék s a vehemensebb jobboldali ellenzékiek mozgólódsáiban felismerhetünk, akik interpellálnak és csarazajt ünnek akkor, amidőn az illetékes szakminiszter igérete és az egységspárt kezdeményezése tökéletes garancia arra, hogy nem fog elaludni a lelkesek nyomorának enyhítése.

Csodáljuk — éppen keresztény világnézetünk szemszögéből tekintve a dolgot, — hogy ilyenkor, amidőn az egységspárt keresztény és nemzeti kötelességét teljesíti, még azok vádolják majd meg önzesséssel és a kérdésnek pártszempontok szolgálatába állításával a kormányt és pártját, akik a gyanúsítás révén saját maguknak szeretnék megszerzni a keresztény eszme és keresztény lelkeszkar támogatásának látszatát. Az ilyen lázszatorkia azonban aligha fogja mondani a papság, hogy — fajvédelem.

a keresztény restaurációt a világi férfiak kezdék meg azáltal, hogy egyéni életükben valósisítsák meg a kath. hitelveket.

Délután 3 órakor Szent Ferenc harmadrendje tartott diszgyűlést Horváth György püspök elnöklété alatt. Délután 4 órakor a hitbizalmi szakosztály ülésezett. A katolicizmus egvegecsítő erejét és a keresztény összetartás szükségességét hangsúlyozták a szónokok azzal a gondolattal együtt, hogy mily nagy szüksége van közéletünknek hitéletet élő katolikus férfiakra. Ugyancsak 4 órakor ülésezett a szociális és az ifjusági szakosztály. A szociális szakosztályon a tanyai nép, a magyar paraszt gondozását, megbecsülését hangsúlyozták a szónokok. Bénérd Agoston pedig az egyke rémséges romboló hatásáról beszélt. Az ifjusági szakosztályon Sik Sándor a eserkészmozgalomról tartott győnyörű beszédet. A többi szónokok az egyetemi és középiskolai növendékek szigorúan vallás-erkölcsi nevelését sürgetik, követelik a numerus clausust az egész vonalon. Felhívják a kath. diákinternátusok fontosságára a figyelmet.

9-én délelőtt a karitatív és kongregációs szakosztály ülésezett. Az ülés fénypontja Prohászka püspök beszéde volt, melyben a szeretettől áthatott apostolkodásra hívja fel a civil társadalom figyelmét. A gyűlés többi szónoka

különösen azt hangsúlyozta, hogy a nő mit és hogyan tehet szociális téren. A vele egyúttal tartott kulturális szakosztályt az hangsúlyozta, hogy az ontudatos katolikus nevelést már az iskolákban meg kell kezdeni s módot kell nyújtani a szegényorszu, de tehetséges gyermekeknek is arra, hogy iskolába járhasanak. A katolikus sajtó fontosságáról beszélt Böle Kornél domonkosrendi tartományfőnök.

Működésbe fejezése volt a nagygyűlésnek az eucharisztikus körmenet, melyben a papság, a katolikus egyesületek, intézetek és iskolák vettek részt. Az Oltáriszentséget Hannauer váci püspök vitte, megötte haladt a pápai nuncius kíséretével.

A gyűlésen jelen volt városunkból Nagy Balázs benetsigazgató. Tapasztalatairól a következőket mondotta:

— Azért mentem Kecskemétre, hogy megismerjem az Alföld katolikusainak hitéletét. S találtam mélyszósa hitéletet, de megtaláltam azt is, ami a hitéletet fenntartja és fejleszti: szerveztségét. Találtam egy pompásan megszervezett katolikus autonómiát, mely a fi- és leánygyimnaziumot, képzőt tart fenn, templomokat épít, plébániákat szervez a tanyai nép számára. Keretben működnek a különféle karitatív és szociális egyesületek, kongregációk, me-

UNGHVÁRY LÁSZLÓ FELE

FAISKOLA, SZOLÓ ES BORGAZ-
DASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CZEGLÉD

Szállít októbertől-aprilisig
mindennemű gyümölcsfát, diszfat, disz-
cserjét, rózsát, évelővirágnövényeket,
gyökeres és sima szőlővesszőt stb.

Tajserteszeti iroda és személyes
megrendelések ellátási helye

BUDAPESTEN:

IV., FERENCIEK-TERE 3. FELEMELT 14
TELEFONSZÁM: HUSZFÉZER-57
Kerje nagy képes árjegyzékünket!

A német ellenállás megtört, a német óriás-
lába megrogyott — s a franciák megint diadál-
máorban usznak. A kancellár kijelentette, hogy
mindazon feltételeket, amelyekről a franciák a
Ruhrvidék kiürítését függővé tették, teljesítik,
csak azt kívánják, hogy a német szuverenitást
újbol és teljesen ismerjék el a birodalomtól el-
szakított bányavidék felett. A világtörténelem
leghősiesebb szereplőinek drámájában a leziz-
galmasabb felvonás a vége felé közeledik. Mi-
lyen más reményekkel, milyen más kilátásokkal
válták az egész világ elcsodálkozása közepette
a franciák szemébe: nem!... és most belel-
radva az egyenlőtlen harcba, a német gazdasági
élet halál tusájától sürgősen ki kell monda-
niok, hogy nem is megalázkodás, de a belső
rődés, a megnyugvás „igen”-jét. — Rottenet-
helyzet: ha tovább folytatják a fegyvertelen
harcot, a pénzük értékeltelenedése, a termés
megszűnése anarchiába hajlja a világ egykor
leghatalmasabb birodalmát, — ha meghajlják a
kemény német gerincet és fi-etést ígérnek: akkor
talán nem kell a német kalapácsot a falhoz
állítani, de a német veríték gyümölcsét mások
élvezik, a német munka másnak terem aranyát.
Két rossz között kell a németeknek választani-
ok és ki tudja: eltalálják-e, hogy melyik a
kisebik rossz... A nyomorultak vigasza, —
mondja a latin költő — hogy bajaikban társakra
akadnak. A mi ezornyi bajunk, nyomoruságunk
közepette még sem tudunk megnyugvással arra
gondolni, mégsem tudjuk vigasztalásunkat ab-
ban találni, hogy a német óriás is a halállal
vivődik, hogy Erdély egykori hősvévédei nem
tudják megvédeni a maguk Erdélyét. A világ
résztvevően nézi a németek halálvergődését,
csak a magyar szemekbe szökik könny, amikor
a Rajna partján inogni kezd az eddig keményen
helytálló őrség...

Katonai diktatura Spanyolországban. Csütör-
tök éjjel Barcelonában katonai államesinyt ko-
vettek el. Ejjel 2 órakor Primo de Rivera pa-
rauesnökölő tabornok proklamációt adott ki, a
melyben élesen bírálja a kormányt és azzal vá-
dolja, hogy Spanyolországot végromlásba dönti.
A felhívás azt mondja, hogy a király engedett
a hivatásos politikusok akaratának és ezért a
mostani állapotokra való tekintettel a katonai
bajoság maga vette kezébe a kormányügyek
vitelét. Egyelőre maga szándékozik kormányozni,
azután átadja a kormányhatalmat polgári sze-
mélyeknek. A proklamáció végül bejelenti, hogy
az ostromállapot kihirdetésével egyidejűleg a
katonai bajoság elmozdít minden polgári ható-
ságot, az élelmiszereket lefoglalja s kivéve a
sürgős családi ügyeket, mindenféle utazást betilt.

Ne dobja el rossz harisnyáit,
azokat megfejelt FILIPP harisnyakötője Szom-
bathelyen.

NYILT LEVÉL.

Tek. Janzó Mihály szabómester urnak Helyben.
Felkerjük, hogy f. hó 8-án a Bálházteremben az
On szájából elhangzott ellenünk irányuló becsületes-
kijelentésekert a „Közszeg és Vidéke” következő száma-
ban nyilvános bocsánatot kérjen és azokat vonja vissza,
mert ellenkező esetben e lap hasábjai közt a jövő héten
cífra dolgokat fog olvasni önmagáról
Sághy István órásmester és Sághy Gyula kereskedő.

Köszönetnyilvánítás.

Azon számos, lelős részvételmegnyilvánulásért, melyben szeretett jó
ferjem illetve jó atyánk, nagyatyja, testvér, após és rokon

RÓNAI FRIGYES

elhunyta alkalmával részvettünk, valamint mindazoknak, kik drága halot-
tunkat a vegtisztességben reszesítették és utolsó útjára elkísérték, ezton
mond halás köszönetet

Közszeg, 1923. szept. 15-én

özv. RÓNAI FRIGYESNÉ
ÉS CSALÁDJA.

Budapesti valuta-árfolyamok:

Budapest 3%	
Font Sterling	83.20 K. Dólar 19700 K
Schw. frank	3460 „ Francia frank 1132 „
Lira	872 „ Scodol 585 —
Dinar	208 „ Lei 93.50
100 osztrák K.	27.20 100 Márka 00.40

Hivatalos gabonaárak: dunántúli buza
94.400 — — K. Rózsa 64.500 K. Takarmányárpa
61.000 K. Sorápa 67.500 K. Zab 61.000 K.
Kukorica 69.500 K. Korpa 49.500 K.

MÉHÉSZETEMET

mely 15 kaptártól áll,

ELADOM.

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Kiadó pajta,
istálló
Király-ut 16 szám.

ELCSERÉLNÉM PESTIHELYI VILLÁMAT

(3 szoba szép kert) egy itteni házzal, eset-
leg csak lakáscsere is. Tudakozódni lehet
TREMEL KAROLY lakásközvetítésében,
Várkör 31. szám.

Könyvelésben jártas fiatal-
ember vagy nyugdíjas hiva-
talmok felvételre kerestetik.
— Cim a kiadóhivatalban. —

Tanonc felvétetik e lap nyomdájában.

Keresek uri családot, amelynél négy
éves kis fiam TELJES ELLÁTÁST
nyerhetne. — Cim a kiadóhivatalban.

Köszönetnyilvánítás.
Mindazoknak, kik szeretett férjem illetve
edesapánk

KASZA KÁZMÉR

nyug. főpátkelőmester
elhunyta alkalmával részvettünk örmökép ki-
fejezésre jutatták s a temetésen megjelentek,
különösen az 5. gyal. ezred tisztikarának és
altisztjeinek ezton mondunk halás köszönet
Közszeg, 1923. szept. 15.

a gyászoló család.

GUTH VILMOS

fa- és diszműsztergályos üzeme,
Szombathely, Kossuth Lajos-utca 19.

Készít minden e szakmába vágó munkákat, ugymint
villamos állólámpát selyem ernyővel, könyv-és virág
állványt, függöny-, kotta-, törülköző-, gyertya ruha-
tartót, álló- s falilógást, zongoraszekét, tölcseret, hor-
dócsapot, biliárdjátékot szifakorongot, gyermek-
kocsit facsilárekat, golyót, kuglibabát, s.b. stb.

Elektro Bioskop

a „Mulató” nagytermében

Műsor: Vasárnap szeptember 16-án:
A vezeklés útja
Színmű 5 felv. Főszereplő Emil Jannings.
És a kísérő műsor

Műsor: Csütörtök, szeptember 20-án:

Walewska grófnő

Regényes történet 6 felvonásban.

Syapiubirtokosok!

Aki gyapjút mosatni kívánja,
vagy gyapjújából szövetet kíván
feldolgoztatni és abból minden
pótanyagmentes tartós, tiszta
gyapjuszövetet bérben készíttetni
forduljon a Kelenföldi Textil
festő és Gyapjúrukkészítő R.-T.
központi irodájához Budapest,
V. ker., Országházter 4 szám.

ZSOLDOS TANINTÉZET

a legjobban készít elő magánvizsgákra.

ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV

a középiskola négy alsó osztályának
tananyagát két kötetben. Megrendelhető
Budapest, VII. kerület Dohány-utca 34 szám.

Kovácsszén faszindely
faszén épületfa
mész és deszkát
cement irányáron szállít

FRANKL LAJOS
építési és tüzelőanyag kereskedő KÖZSEG.

Ujságkihordók

felvétetnek jó fizetéssel minden
vasárnap reggel 8—10 óráig
tartó munkára e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Közszegen.